

РЕШЕНИЕ

№ 10372

гр. София, 25.09.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 33 СЪСТАВ, в публично заседание на петнадесети септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: ПЛАМЕН ИВ. ШУМКОВ

при участието на секретаря НАДЯ Г. НАЙДЕНОВА
като разгледа докладваното от ПЛАМЕН ИВ. ШУМКОВ Гражданско дело № 20211110155267 по описа за 2021 година

Производството е образувано по постъпила искова молба от Д. К. М. против Т. Ц. Д..

Предявени за разглеждане са обективно кумулативно съединени искове по: **1/ чл. 42, б. "б" вр. чл. 25, ал. 1 ЗН** за прогласяване нищожността на съставено от В.а М. Д. в полза на ответницата саморъчно завещание от 14.08.2020 г. и **2/ чл. 124, ал. 1 ГПК** за признаване за установено спрямо ответницата правото на собственост на ищцата върху имот с идентификатор 68134.206.193.1.117 по КККР за гр. София, представляващ апартамент, намиращ се в гр. София, район „

Ищцата Д. К. М. твърди, че е единствена наследница по закон на своята леля В.а М. Д., починала на 01.09.2020 г. Приживе нейната наследодателка притежавала процесния имот, посочен по-горе, като била негов едноличен собственик, придобит с договор за покупко-продажба на жилище от 12.09.1969 г. Сочи се, че до смъртта ѝ през септември 2020 г., В.а Д. живеела сама в процесния имот. След смъртта ѝ, установили че ответницата Т. Д. – лице, което било непознато за тях, обявила при нотариус Н Д с рег. № и район на действие СРС съставено в нейна полза саморъчно завещание, с което била определена за единствен наследник на В.а М. Д.. Ответницата извършила вписване на саморъчното завещание по партида на имота. По случая било образувано ДП, по което било установено, че автор както на текста, така и на подписа в саморъчното завещание, не е завещателката. Поради тези и останалите изложени в исковата молба аргументи моли съда да признае за установено по отношение на ответницата, че ищцата е единствен собственик на процесния имот, придобит по наследство, както и да обяви недействителността на съставеното саморъчно завещание. Претендира разноски.

В срочно постъпил отговор ответницата оспорва исковата молба. Счита, че саморъчното завещание е съставено от наследодателката. Твърди, че възложила

изготвянето на почеркова експертиза на вещо лице, което потвърдило, че текстът и подписът били положени от едно и също лице. Сочил, че приживе е полагала грижи за В.а М., като ищцата имала сериозен конфликт с нея. Моли искове да бъдат отхвърлени. Претендира разноски.

Съдът, като взе предвид становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Предявеният иск за прогласяване нищожността на процесното собственоръчно завещание има обуславящо значение по отношение на предявения установителен иск за право на собственост, поради което следва да бъде разгледан на първо място.

По иска по чл. 42, б. "б" вр. чл. 25, ал. 1 ЗН:

За основателността на предявения иск в тежест на ищцата е да установи, че ръкописният текст и положеният подпис в оспореното саморъчно завещание, съставено на 14.08.2020 г., не изхождат от завещателя В.а М. Д.

От приетото по делото саморъчно завещание, съставено на 14.08.2020 г., се установява, че В.а М. Д. се е разпоредила с цялото си имущество, в това число притежаван апартамент в Борово и спестявания, след нейната смърт в полза на ответницата Т. Ц. Д..

Прието по делото удостоверение за наследници на завещателката В.а М. Д., издадено от Столична община на 10.12.2020 г., от което се установява, че същата е починала на 01.09.2020 г., като нейна единствена наследница по закон е ищцата Д. К. М. – дъщеря на починалия брат на завещателката – К М М.

От приетия по делото протокол за обявяване на саморъчно завещание с рег. г. по описа на Н Д – нотариус с район на действие СРС, се установява, че на 08.01.2021 г. ответницата Т. Ц. Д., в качеството ѝ на молител в нотариалното производство, е предала на нотариуса съхраняваното при Д. саморъчно завещание, като същото е обявено. Върху саморъчното завещание е поставен печат от нотариуса, като същото е приподписано от молителката Т. Ц. Д., което обстоятелство е отразено в съставения протокол за обявяването му.

Следва да се приеме, че така съставеното завещание има характера на общо завещание в полза на ответницата Т. Д. по смисъла на чл. 16, ал. 1 ЗН.

Завещателното разпореждане поражда съответните правни последици от момента на откриване на наследството - с приемането му съобразно разпоредбите на чл. 48 и чл. 49 ЗН във вр. с чл. 22, ал. 2 ЗН. Съгл. чл. 48, ал. 1 ЗН, наследството се придобива с приемането му. Приемането произвежда действие от откриването на наследството, като съобразно разпоредбата на чл. 49, ал. 2 ЗН, приемане има и когато наследникът извърши действие, което несъмнено предполага неговото намерение да приеме наследството.

Съгласно разпоредбата на чл. 42, б. „б“ вр. чл. 25, ал. 1 ЗН, завещателното разпореждане е нищожно, когато при съставянето на саморъчно завещание, то не е изцяло написано ръкописно от самия завещател и съответно не е подписано от него. За установяване автентичността на процесното саморъчно завещание по делото е прието заключение по допуснатата съдебно-почеркова експертиза, предмет на чието изследване е бил както авторството на текста на завещанието, така и на положения подпис. От категоричното заключение на вещото лице се установява, че ръкописният текст и подписът, положен в долния десен ъгъл след „Подпис:“ на саморъчното завещание, изхождащо от името на В.а М. Д. в полза на Т. Ц. Д., датирано на 14.08.2020 г., **не са изпълнени от В.а М. Д..**

Съдът кредитира експертното заключение, като счита същото за задълбочено, обосновано и неоставящо съмнение за неговата правилност. За да стигне до този извод, съдът съобрази подробно изложените от вещото лице Ц. аргументи в експертното заключение. При спор относно автентичността на завещанието най-често се използват т.н. "свободни" сравнителни образци - такива, които са съставени независимо от възникналия между страните правен спор /не са съставени с оглед на процеса/. Такива могат да бъдат писма, записки, дневници и др. подобни. В теорията се приема, че тъй като при тях няма елементи на умишлено изменение на почерка, те са твърде подходящи за използване в качеството на сравнителни образци. Няма изискване сравнителният материал да е от официален документ /*решение № 256 от 30.10.2014 г. по гр. д. № 3196/2014 г. на ВКС, I-во г. о.*/ или да материализира изявление, направено пред държавен орган, за да се приеме, че същият е автентичен. Видно от заключението, вещото лице е използвало многоброен „свободен“ сравнителен материал, част от който използван и пред държавни органи /така напр. книжа написани и подписани от завещателката и депозирани в различни държавни институции – район „Красно село“ на СО, „Български пощи“ ЕАД, заявление за издаване на български документи за самоличност и т.н./. Видно от данните в експертизата, вещото лице е използвало сравнителен материал, изготвен от завещателката в различни периоди от нейния живот, а така също и непосредствено преди смъртта ѝ /от 1987 г. до м. 08.2020 г./. В проведеното открито съдебно заседание вещото лице потвърди категоричния си извод, направен и в писменото заключение.

Ответната страна оспори експертното заключение, без обаче да изложи мотиви, които да са достатъчни, за да обосноват прилагането на разпоредбата на чл. 201 ГПК за допускане на повторно заключение. В тази връзка следва да се посочи, че неколкотократно позоваване от страна на процесуалния представител на ответника на представената с отговора на исковата молба частна експертиза относно автентичността на завещанието, не разколебава направения от съда извод за кредитиране на приетата в настоящото производство експертиза. С отговора на исковата молба е приет Протокол № . за извършена почеркова експертиза на процесното саморъчно завещание. Така представеното и оспорено от ищцата Д. М. експертно заключение не е изготвено по реда на ГПК, поради което не се ползва с обвързваща съда доказателствена сила. Същевременно следва да се посочи обаче, че представеният от ответницата протокол за извършена почеркова експертиза не е подписан. Сочи се в него, че е изготвен от лицето С П А, но не е положен подпис от същия. Освен това, видно от съдържанието му и заключителната му част, в него не е даден отговор на въпроса дали текстът в завещанието и подписът под него са положени от завещателката В.а М. Д., като изготвилият експертния протокол се ограничава единствено до извода, че ръкописният текст в завещанието и текстът от сравнителния материал, са изготвени от едно и също лице, без да се посочва кое е то, нито какъв е използваният сравнителен материал. Относно подписа за завещател не само, че не се посочва да е положен от завещателката, а се сочи, че той, заедно с подписа в копието за лична карта на ответницата Т. Ц. Д., са изпълнени от едно лице.

На последно място следва да се посочи, че макар и несъбрана по реда на ГПК, по делото е представено и заключение по друга почеркова експертиза – Протокол № г., съставена в образувано ДП № по описа на 06 РУ-СДВР, пр. пр. № г. по описа на СРП, предмет на изследване на която е бил както ръкописният текст, така и подписът, положен за завещател, като категоричният извод на вещото лице в ДП е, че техен автор не е завещателката В.а М. Д.. Следва да се посочи, че вещото лице в настоящото производство – С. Ц е уточнила в проведеното открито съдебно заседание, че нейното експертно заключение не е повлияно от съставеното такова в ДП.

Поради изложеното съдът намира, че несъмнено се установи по делото, че както

ръкописният текст, така и подписът за завещател, не са изпълнени от В.а М. Д., поради което завещателното разпореждане е нищожно. Предявеният иск следва да бъде уважен като основателен.

Основателността на иска по чл. 42, б. "б" вр. чл. 25, ал. 1 ЗН обуславя разглеждането на иска за установяване собствеността върху процесния имот.

По иска по чл. 124, ал. 1 ГПК:

За основателността на предявения иск, ищцата следва да установи правото си на собственост върху описания имот, придобит на наведеното основание, а именно наследствено правоприемство.

С проекта за доклад по делото, обективиран в Определение № 12168/15.05.2022 г. и приет за окончателен в проведеното открито съдебно заседание на 30.06.2022 г. без възражения от страните, като безспорни и ненуждаещи се от доказване между страните, на осн. чл. 146, ал. 1, т. 3 и т. 4 ГПК по делото са приети фактите, че ищцата Д. К. М. е наследник по закон на лицето В.а М. Д., която приживе е била собственик на процесния имот.

Ето защо и на основание чл. 153 ГПК съдът приема осъществяването на отделените за безспорни факти за доказано. Същите се установяват и от приетите по делото доказателства - договор за продажба на държавен недвижим имот съгласно Наредба за продажба на жилища от държавния жилищен фонд от 12.09.1969 г., по силата на която наследодателката В.а М. Д. е придобила собствеността върху апартамент № 117, намиращ се в гр. София, район „Красно село“, и удостоверение за наследниците на починалата на 01.09.2020 г. В.а М. Д., издадено от Столична община.

От приетото удостоверение за наследници се установява, че ищцата Д. К. М. е дъщеря на починалия преди В.а М. Д. неин брат К М М, поч. на 06.02.2014 г., като не се установява наследодателката да има други наследници по закон. Съгласно чл. 10, ал. 2 ЗН, починалите преди наследодателя или недостойни негови братя и сестри се заместват само от своите деца или внуци. В случая ищцата като единствено дете на своя баща К М М, замества същия като наследник на В.а М. Д..

Предявеният иск за собственост на процесния недвижим имот се явява основателен, поради което следва да бъде уважен.

По разноските:

При този изход на спора, право за присъждане на разноски възниква за ищцата. Същата претендира заплащането на направените по делото разноски за заплатена държавна такса, възнаграждение за вещо лице и за адвокат. Представени по делото са доказателства за заплатена държавна такса в общ размер от 434,54 лева и възнаграждение за вещо лице в размер на 550 лева, които суми следва да бъдат присъдени в пълен размер. Представеният списък на разноски по чл. 80 ГПК от ищцата включва сумата от 3900 лева адв. хонорар. По отношение на претендираното адв. възнаграждение е направено възражение за прекомерност от ответната страна, което е основателно. На първо място следва да се посочи, че представеният договор за правна защита и съдействие удостоверява заплащането на сумата от 3500 лева, а не на сумата от 3900 лева. На следващо място, с оглед липсата на фактическа и правна сложност на делото, съдът намира, че следва да бъде присъдено адв. възнаграждение съобразно предвидения минимален размер по Наредба № 1/2004 г. на ВАДС. В полза на ищцата се дължи възнаграждение по всеки от предявените искове. За иска по чл. 42, б. "б" вр. чл. 25, ал. 1 ЗН – сумата от 600 лева на осн. чл. 7, ал. 1, т. 4 от наредбата и за иска по чл.

124 ГПК – сумата от 1380,62 лева на осн. чл. 7, ал. 5, вр. ал. 2, т. 4 от наредбата. В полза на ищцата следва да бъде присъдено възнаграждение за адвокат в размер на 1980,62 лева. Ответницата следва да бъде осъдена за сумата от общо 2965,16 лева разноски в производството.

Така мотивиран и на осн. чл. 235 ГПК, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по иска, предявен от Д. К. М., ЕГН *****, против Т. Ц. Д., ЕГН *****, че на осн. чл. 42, б. "б" вр. чл. 25, ал. 1 ЗН завещателното разпореждане, направено със саморъчно завещание на В.а М. Д., ЕГН ***** от 14.08.2020 г. в полза на Т. Ц. Д., ЕГН *****, обявено с протокол на нотариус Н Д с рег. № и вписано с рег. № на Служба по вписванията гр. София, е нищожно.

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО на осн. чл. 124, ал. 1 ГПК по отношение на Т. Ц. Д., ЕГН *****, че Д. К. М., ЕГН ***** е собственик по силата на наследствено правоприемство на имот с идентификатор по КKKP за гр. София, представляващ апартамент № , намиращ се в гр. София, район ,,

ОСЪЖДА на осн. чл. 78, ал. 1 ГПК Т. Ц. Д., ЕГН ***** да заплати на Д. К. М., ЕГН ***** сумата от **2965,16 лева** разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____